

Undervisning om religion i USA

Lärarperspektiv på high schools

Viktor Åkebrand
Ämneslärarprogrammet

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: LGRE2G
Nivå: Avancerad nivå
Termin/år: VT2022
Handledare: Wilhelm Kardemark
Examinator: Henrik Bogdan

Nyckelord: Religion, education, teacher, social studies, religious literacy, lärarperspektiv, undervisning, USA, high school, international research

Abstract

This study is aimed at understanding high school teachers' views on religious education in the Salt Lake City area, Utah. In this study, six teachers are interviewed about their views on the courses they teach and how the social and cultural context in Utah affects their teaching about religion. The theoretical framework used in this study is religious literacy, which adds another dimension in understanding teachers' perspectives. The didactic questions why, what, and how are used in the analysis and gives structure to the gathered materials.

An aspect in this study is the political legislature in school and how that affects teachers, another discusses the role the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints in relation to teaching about religions. The results in this study show there are many aspects to consider when talking about religious education in Utah. The courses, materials and teaching styles are in many ways different in Utah and give insight in teachers different attitudes on how religion can and should be taught in high schools.

A special thanks to my wife Maren for being a friend on rainy days.

Ett tack till dig Wilhelm som alltid stöttat mig under mina år som lärarstudent.

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syfte	3
1.2	Frågeställningar	3
1.3	Bakgrund.....	3
1.3.1	United States of America.....	4
1.3.2	Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga.....	4
1.3.3	Skolsystemet i USA	5
2	Material.....	6
3	Metod.....	9
4	Teori	10
5	Tidigare forskning.....	11
5.1.1	Lärares kunskaper om religion.....	12
5.1.2	Attityder kring religion i skolan	14
6	Analys.....	16
6.1	Vad?.....	16
6.2	Varför?.....	20
6.3	Hur?	23
7	Diskussion	25
8	Slutsats	29
9	Källor.....	30
10	Referenslista.....	30
11	Bilagor	32
11.1	Kontaktbrev	32
11.2	Intervjuguide.....	33

1 Inledning

Under pandemiåret 2021 förekom en merpart av årets föreläsningar och seminarier på distans, både lärare och elever kopplade upp sig på Zoom för att hålla i gång undervisningen. Under denna tid kopplade jag upp mig via länk från Salt Lake City i Utah. Tanken slog mig att jag borde skriva mitt examensarbete om lokala high school lärare och deras perspektiv på undervisning om religion i skolan.

Då jag bodde i en republikansk och konservativ delstat med en tydlig anknytning till en specifik religiös tradition blev detta ännu mer intressant. I Utah har Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga (eller Jesu Kristi Kyrka) en framträdande roll i samhället och i dess styrande organ. Genom att det är majoritetsreligionen i Utah märkte jag själv att denna kyrkas värderingar och normer även gick att finna utanför platser för tillbedjan. Exempelvis har kyrkan en radiokanal som endast spelar ”söndagsmusik” på söndagar, kristna hymner ackompanjerat av piano eller fiol i stället för vanliga radiolåtar. Detta är en påminnelse till kyrkans medlemmar att de bör helga sabbatsdagen, en viktig aspekt i kyrkans doktrin. Ytterligare exempel på kyrkans påverkan på samhället går att läsa om i en nyhetsartikel i The Salt Lake Tribune. Här läser vi att av 103 medlemmar i Utahs lagstiftande församling är 89 medlemmar i Jesu Kristi Kyrka (Davidson, 2021, 14 januari). Denna majoritet av medlemmar i senaten och kongressen i delstaten är en förklaring till att Utah räknas som en konservativ delstat med en konservativ lagstiftning.

Att religion är invävd i Utahs historia och att den tar en särskild plats i samhället är uppenbar, men vad händer när lärare undervisar om religion på high schools och hur går undervisning om religion till? På vilket sätt påverkar den religiösa och politiska kontexten hur lärare får och kan undervisa om religion? Det amerikanska skolsystemet skiljer sig åt från det svenska eftersom man inte har en specifik religionskunskapskurs i USA. Undervisning om religion äger oftast rum i de samhällsvetenskapliga ämnena som i kursen *world history*, men också i valbara kurser om religion i USA. Eftersom lärare själva framställer sina egna kursplaner är de valbara kurserna i jämförelse med de samhällsvetenskapliga kurserna extra intressanta att jämföra och undersöka.

Denna studie kommer att undersöka lärares syn på undervisning om religion samt hur olika kontexter påverkar lärares förmåga att undervisa. En religionsdidaktisk teori som används i studien är religiös litteracitet, en teori som beskriver att en individ har en förståelse för det religiösa språket och religioners komplexitet. En religiöst litterat person har förståelsen av hur religioner är invävd och fungerar inom olika sociala och kulturella kontexter. I studien får

Jesu Kristi Kyrka en väsentlig roll på grund av dess påverkan på Utah och dess medborgare oavsett om man är medlem i kyrkan eller inte. Studiens resultat visar på att de intervjuade lärarna beskriver olika sätt som de undervisar om religion. Det skiljer sig mellan olika kurser, lärarna beskriver olika anledningar till att de undervisar om religion och på vilka sätt de sociala och kulturella kontexterna i Utah påverkar deras roll som lärare.

1.1 Syfte

Studiens övergripande syfte är att undersöka high school lärare i Utah och deras syn på undervisning om religion. Arbetet syftar vidare på att diskutera teorin om religiös litteracitet i anslutning till detta.

1.2 Frågeställningar

- I vilka kurser genomförs undervisning om religion och hur skiljer de sig åt?
- Hur påverkar den sociala och kulturella kontexten hur lärare menar att de bör och kan undervisa om religion?
- Vilka problem och styrkor ser lärare i stärkandet av elevernas religiösa litteracitet?

Som tidigare nämnts finns det ingen obligatorisk religionskunskapskurs på high schools i Utah. Den första frågeställningen kommer således att försöka att ge svar på vilka kurser som det bedrivs undervisning om religion. Hur dessa skiljer sig åt samt vilka kurser som är obligatoriska och vilka som är valbara. Den andra frågeställningen strävar efter att komma underfund med hur lärare i sin undervisning påverkas av den sociala och kulturella kontext som de befinner sig i. Denna kontext innefattar elever, kollegor, juridiska, politiska och religiösa frågor bland annat.

Den sista frågeställningen knyter an till teorin om religiös litteracitet och försöker ge svar på frågan om vilka problem och styrkor lärare ser i stärkandet av denna litteracitet. Förhoppningsvis leder dessa frågeställningar till en ökad förståelse av religiös litteracitet och hur lärare kan förbättra sin undervisning om religion samt vilka lärdomar som går att finna för lärarkåren.

1.3 Bakgrund

Då USA i högsta grad är ett västerländskt land med en stark historisk anknytning till Europa är det angeläget i denna studie att ta upp hur USA skiljer sig från andra västerländska länder, särskilt i relation till religion både i skolan och i samhället. Nedan ges en kort introduktion till USA:s historia i anknytning till religion och skolsystemet i både USA och i Utah.

1.3.1 United States of America

I dagens USA bor det i nuläget cirka 332 miljoner invånare och det gör landet till världens tredje mest populationsrika land (Census, 2022). Det är en ung nation om man jämför med andra västerländska länder men trots dess till synes korta tid som nation är USA idag en ledande ekonomi och en stormakt i många avseenden. Nedan kommer en sammanfattning om USA:s tidiga historia och om hur religionsfriheten har spelat roll sedan slutet av 1700-talet.

Det var den 4 juli 1776 som självständighetsförklaringen skrevs under i Philadelphia vars syfte var att tillkännage och separera de 13 amerikanska kolonierna från Storbritanniens styre. I detta dokument kan man läsa att alla människor har rätt till okränkbara rättigheter som rätten till liv, frihet och strävan efter lycka (National Archives, 2021). När USA:s konstitution i slutet av 1700-talet godkändes som landets grundlag lade man också till 10 tillägg. I dessa tillägg tydliggörs vad som menas med frasen från självständighetsförklaringen att alla människor har rätt till okränkbara rättigheter. Intressant för denna text är det första tillägget som redogör för individens rätt att utöva sin religion fritt utan statens inblandning samt förhindrar att staten reglerar etablering av religiösa organisationer (National Archives, 2022). Värt att nämna är att press- och yttrandefrihet också är inskrivna i det första tillägget. Dessa rättigheter är några av de första och mest fundamentala i USA:s grundlag och en väsentlig aspekt i förståelsen om religion i USA, särskilt i dagens religiösa landskap.

En studie i Pew research (en oberoende amerikansk tankesmedja) visar på att religiositet i dagens USA skiljer sig avsevärt mot andra västerländska länder. Till exempel ber 55% av vuxna amerikaner dagligen i jämförelse med 22% i Kanada och 6% i Storbritannien, det europeiska snittet ligger på cirka 22%. USA ligger närmre utvecklingsländer som till exempel Bangladesh 57% och Bolivia 56% (Pew Research Center, 2018). Det finns olika teorier till att USA skiljer sig från andra västerländska nationer, en av dessa teorier tas upp i samma rapport förklarar att sociologer tror att detta kan bero på den öppna religiösa marknad som funnits i USA sedan första tillägget accepterades in i grundlagen. Att staten varit förbjuden att styra eller påverka olika trosinriktningar har skapat och främjat en grogrund för religiös tillväxt.

1.3.2 Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga

Ett exempel på effekterna av denna öppna religiösa marknad är i Salt Lake City, Utah där Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga har sitt huvudsäte. Joseph Smith benämns som grundaren till denna kyrka och var enligt kyrkan den första profeten i modern tid. Enligt Joseph Smith var det gud som kallade honom till att återställa Jesu Kristi ursprungliga kyrka under våren 1820

då den ursprungliga kyrkan hade raderats på grund av århundraden av avfall från den sanna tron. En unik aspekt om denna kyrka är användandet av Mormons Bok som är ett annat testamente om Jesus Kristus. Denna bok likställs med Bibeln i helighet och är en vattendelare i framför allt den kristna världen om Jesu Kristi Kyrka är ett kristet samfund eller inte. Kopplingen till Utah kom först då kyrkans andra profet Brigham Young ledde kyrkans medlemmar bort från förföljelse och mot ett förlovat land år 1847 (The Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints (u.å). Idag är främst hans namn kopplat till Brigham Young University som går att finna i delstaterna Utah, Idaho och Hawaii.

I nutid är Jesu Kristi Kyrka ett globalt trossamfund med över 16 miljoner medlemmar i 160 länder och territorium, en majoritet av kyrkans medlemmar bor utanför USA:s gränser. Utbildning har alltid varit en viktig aspekt för medlemmar i Jesu Kristi Kyrka, från tiden då Brigham Young organiserade vad idag är flera respektabla amerikanska universitet till kyrkans egen religiösa undervisning. Kyrkan har cirka 400 000 ungdomar och unga vuxna inskrivna i kyrkans interna religiösa utbildningsprogram i 170 länder (The Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints, 2021).

1.3.3 Skolsystemet i USA

I Sverige är det riksdagen och regeringen som bestämmer vad eleverna ska lära sig i skolan och i skollagen läser vi om regler och bestämmelser som alla skolor i Sverige ska följa. Det finns tre olika skolmyndigheter i Sverige som på olika sätt hjälper regeringen och riksdagen i utformandet av en trygg utbildning för alla elever. En av dessa myndigheter är Skolverket som ansvarar över kursplaner, ämnesplaner och kunskapskrav för att nämna ett fåtal ansvarsområden (Skolverket, 2022). Det amerikanska skolsystemets styrning skiljer sig från det svenska på flera olika sätt. Som ett exempel är det inte den amerikanska statens ansvar att se över många av de ansvarsområden som myndigheterna i Sverige utför. Detta beror på att det är delstaterna i USA som primärt ansvarar över att etablera skolor och högskolor, som utvecklar läroplaner och bestämmer krav för examen (White House, u.å.). I USA:s är det alltså 50 delstater som äger rätten till att forma styrdokument, läroplan och kursplaner. Ytterligare en skillnad är att det amerikanska utbildningsdepartement tar hjälp av flera ”national educational associations”, föreningar som med hjälp av forskares och utbildares samlade kunskap skapar riktlinjer inom olika ämnen. En av dessa föreningar är the American Academy of Religion som arbetar med frågor som rör religion i undervisningen (American Academy of Religion, 2010, s. i) och som arbetar med frågor som rör religiös litteracitet bland annat.

Det finns inget obligatoriskt religionskunskapsämne på high schools i Utah utan undervisning om religion finns spridda i olika kurser. I ”Utah Core Standards for Social Studies”, de samhällsvetenskapliga kursplanerna, nämns religion i kurserna *world geography*, *world history* och *United States history II*. Dessa kurser går eleverna i från årskurs 7-12, de börjar årskurs 7 i 12-13 års åldern och avslutar årskurs 12 i 17-18 års åldern. I kursen *world history* finns flest referenser till religion, Här refererar man till religion i kontexten av världsreligionernas historiska utveckling, varför världsreligioner och filosofier utvecklades under samma tid och vilka mönster som existerade i spridningen av världsreligionerna (Utah core standards, 2016). Dessa är starkt kopplade till det historiska perspektivet och ger lite rum för att tala om religion i motsats till den svenska kursplanen och religionsundervisningen som elever i Sverige kan ta del av där religion tolkas ur olika perspektiv.

En annan aspekt där den amerikanska skolan skiljer sig från den svenska är release time, den utsatta tiden som elever kan lämna skolområdet för att få religiös instruktion av en präst eller liknande auktoritet. Från USA:s grundande fram till 1800-talet hade den amerikanska skolan en stark anknytning till det protestantisk-kristna tankesättet. Studenter var förpliktigade att be, läsa bibeln och använda sig av läromedel som anspelade på det judisk-kristen historia och kultur. Denna undervisning började ifrågasättas under slutet av 1800-talet in på 1900-talet av immigranter med olika religiösa tillhörigheter. Release time introducerades 1914 och är lösningen på denna problematik. Med release time har elever möjlighet att få undervisning om sin religion i skolan (Thomas, 2007, s. 189-190). Det finns inga tydliga data som visar hur många elever som får religiös undervisning i skolan, men det är en vanlig företeelse i många skolor i USA.

I Utah sker release time varje dag och är cirka 60 minuter långt. Elever från Jesu Kristi Kyrka lämnar då skolområdet för att gå till sin byggnad, som kallas seminariebyggnaden, för att undervisas. Seminariebyggnaden är oftast precis utanför skolområdet så att elever snabbt kan ta sig dig och tillbaka. Seminariet är ett fyraårigt religiöst utbildningsprogram från åldrarna 14-18 och under denna tid får man undervisning av en seminarielärare som har i uppgift att undervisa eleverna om olika kurser. Årets kurs, som började i januari och avslutas i december, handlar om det Gamla Testamentet.

2 Material

En bidragande orsak till att jag valde att undersöka lärare i Utah är min anknytning till delstaten. Jag har vid flera tillfällen besökt släkt och vänner och bodde under 2021 i Utah i ungefär 5 månader, något som underlättat att få kontakt med informanter. Materialet består av sex

intervjuer med high school lärare i Salt Lake City området från 14 april – 26 april 2022, dessa intervjuer varade i snitt ungefär 45 minuter totalt. Från början var min plan att vara på plats i Utah för att intervjua på plats, men detta ändrades och jag gjorde i stället mina intervjuer via Zoom och FaceTime från Sverige. En problematik som uppstod med dessa intervjuer var tidsskillnaden på 8 timmar, detta gjorde att jag behövde följa de intervjuades tidsschema och således fick göra de flesta intervjuer sent på kvällen i Sverige. En annan problematik med att genomföra intervjuer via digitala hjälpmedel är att det personliga mötet blir lidande till följd av att man sitter framför en kamera.

I Fägerborg (2011) diskuteras detta och visar på båda för- och nackdelar med intervjuer på distans. En nackdel är att det personliga mötet inte blir lika intimt och det kan också leda till ett försvårat tolkningsarbete (s. 92). En fördel med att intervjua via Zoom och FaceTime är dock det ”minskade avståndet i tid och rum” (ibid) och att de intervjuade har möjlighet att vara mer öppna i frågor som är mer personliga och inte anses socialt accepterade (ibid). Eftersom de lärare jag intervjuade också var med om den digitala omställningen som pandemin förorsakade var trots allt digitala intervjuer inte något främmande för någon av dem och de var alla bekväma och vana vid att använda sig av dessa digitala verktyg.

En annan aspekt att ta hänsyn till i intervjuer är maktassymetrin. Med detta menas att det kan råda en obalans åt ena eller andra hållet vid mötet mellan två personer (Fägerborg, 2011, s. 103). I mitt fall intervjuade jag lärare som har flera års erfarenhet och som också talar engelska som sitt modersmål. Min upplevelse under dessa intervjuer var att de såg mig som en lärarkollega som ville diskutera och tala om religionsundervisning i klassrummet. Maktassymetrin i dessa intervjuer var inte ett problem, utan intervjuerna flöt på och ledde till goda diskussioner. En iakttagelse under dessa intervjuer var att det mest intressanta under intervjuerna kom i slutet av samtalet då frågorna var klara och vi samtalade mer fritt.

För att hitta lärare att intervjua genomförde jag först en sökning på Google Maps på high schools i Utah-området och fick upp en karta med alla skolor i området. Jag kontaktade alla skolor i området genom att besöka skolornas hemsidor och fick fram e-postadresser till både rektorer, administrativ personal och lärare under skolans personalsida som var öppna för alla. Först kontaktades rektorer och administrativ personal, men utan större framgång. Mer framgångsrikt var att direkt kontakta de lärare som undervisar i *social studies*. Syftet var att nå fram till lärare som undervisar om religion i sina kurser och att kontakta dem direkt var mest framgångsrikt. Av sex intervjuer var endast en intervju en hänvisning från en annan lärare jag intervjuade, resterande 5 intervjuer kom från kontakt via email.

På grund av den begränsade tiden för denna studie har mitt primära syfte varit att finna personer att intervjua samt bearbetning av data. En av avgränsningarna i denna studie har varit att inte ta med lärarnas perspektiv gällande release time då detta skulle blivit ett för stort tema. Under insamlingsfasen har jag inte lagt stor vikt vid lärarnas ålder, yrkeserfarenhet, religiös tillhörighet eller den typ av kurser som de undervisar i. Det som varit viktigt i sökandet efter informanter är att de undervisar i någon form av religionskunskapsundervisning, detta är ett bekvämlighetsurval.

Något som är värt att notera är att alla av egen fri vilja har delat med sig av sin religiösa övertygelse till mig och detta har jag tagit i beaktande och finner lämpligt att använda mig av i analysen av det som de berättar. Därtill ska tilläggas att jag inte aktivt har letat efter en lärare med specifik religiös tillhörighet. Nedan ges en kort sammanfattning av de sex lärare som intervjuats inom ramen för denna studie. Dessa är alla lärare som i olika kurser undervisar om religion, vissa i högre grad än andra i Salt Lake City området.

- Camilla är 25-35 år gammal och har undervisat i 5 år. Hon undervisar kurserna *world religions*, *ancient world history* och *modern world history*. I intervjun säger hon frivilligt att hon inte är medlem i Jesu Kristi kyrka.
- Peter är i 55-65 års åldern och har undervisat i 35 år. Av dessa 35 år har han undervisat på nuvarande skola i 35 år. Kurserna som Peter undervisar är *ancient world history*, *modern world history* och *A.P european history*. A.P står för advanced placement och är en universitetsförberedande kurs. I intervjun tar Peter själv upp att han tjänat som en missionär i Sverige utsänd av Jesu Kristi Kyrka och är fortfarande en aktiv medlem i samma kyrka.
- Frank började intervjun med att säga att han är en aktiv medlem i Jesu Kristi Kyrka. Han har arbetat som lärare i 29 år och är 50-60 år gammal. Han är den första som undervisar den valbara kursen *comparative religions* på sin skola.
- Jim är i 30-40 års åldern och undervisar kursen *world history*, han har arbetat som lärare i ungefär 20 år. I början av intervjun tog Jim upp själv att han inte är medlem i Jesu Kristi Kyrka utan har en annan religiös tillhörighet.

- Lucas är i 30-40 års åldern och har jobbat som lärare i 17 år på samma skola. Han undervisar just nu en valbar *ethics course* där han talar om religionens inflytande på etik och moral. Under intervjun med Jim fick jag möjlighet att träffa Lucas eftersom Jim ville att jag skulle få tala med en medlem i Jesu Kristi Kyrka. Lucas var själv öppen om sin religiösa tillhörighet både innan och under intervjun med mig.
- Henry är i 50-60 års åldern och har undervisat i 21 år. Han undervisar i kursena *world history*, *history of the Americas* och *A.P world history*. Jim är inte medlem i Jesu Kristi Kyrka.

3 Metod

Den metod som tillämpas i denna studie är kvalitativa semistrukturerade intervjuer då syftet är att undersöka lärares perspektiv på religion i undervisning. Dalen skriver att ”den kvalitativa intervjun är speciellt väl lämpad för att ge insikt om informanternas egna erfarenheter, tankar och känslor” (2007, s. 9). Genom att använda sig av semistrukturerade intervjuer har intervjuaren tydliga teman att följa och frågor kopplade till dessa teman med möjlighet att ställa unika följdfrågor under intervjuns gång. Detta ger en möjlighet att gå mer in på djupet och skapar en viss rörlighet inom ramen för intervjun, med möjlighet att fånga upp det som kanske hade missats genom andra metoder.

I förberedelse inför intervjuerna skapades en intervjuguide som utformades efter studiens centrala teman och viktigaste frågeställningar (Dalen, 2007, s. 31). Intervjuerna påbörjades genom att ställa ett par öppningsfrågor om den intervjuades utbildningsnivå, hur länge de arbetat som lärare och vilka kurser de undervisar i. När väl intervjun påbörjades var det första temat som avhandlades *religious education* vilket handlar om frågeställningar om kursplaner och i vilka ämnen religion tas upp i undervisningen. Det andra temat, *educational goals*, fokuserar på om, hur och varför religion är viktig i undervisningen. *Forms and materials of teaching* är utformat att ställa frågor om hur undervisning genomförs och vilket läromaterial som används. De sista två temana, *students' religious identity och religious practices off campus*, för vidare intervjun till elevers religiösa identitet och om detta påverkar lärares undervisning. Slutligen ställs frågor om elevers rätt att utöva sin religion utanför skolområdet som till exempel bönecirklar. Intervjun avslutas med att ställa en sista fråga om det är något de ytterligare vill tillägga till det som de sagt.

Innan intervjun påbörjades hade jag fått tillåtelse att spela in det som sades under intervjun och lade också fram den intervjuades rättigheter. Detta går att finna i Intervjuguide (8.2) under Topic guide. Efter det att intervjuerna avslutits valde jag att transkribera det insamlade materialet och gjorde detta själv. Dalen menar på att det är viktigt att forskaren gör denna process för att få lära känna sitt eget material ännu bättre (s. 65). I denna process av arbetet är det viktigt att skapa mening av det som sagts och strukturera arbetet. För att få ordning på oredan valde jag att koda intervjuerna och försöka hitta teman i det transkriberade arbetet under arbetets gång, en induktiv metod. Det var tydligt att det fanns tre återkommande didaktiska teman som var av intresse vid kodningen. Dessa teman är tre klassiska didaktiska frågeställningar: vad, varför och hur. Dessa användes i analysen för att besvara syftet och frågeställningarna. I analysdelen kommer det transkriberade materialet inte att översättas till svenska då det är tidskrävande och jag vill heller inte att översättningen tar bort från den ursprungliga innebörden.

För att hålla god forskningssed följer denna studie Vetenskapsrådets forskningsetiska principer publicerad i *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning* från 2002. I denna publikation läser vi att fyra krav för en acceptabel forskning utgörs av: 1) Informationskravet 2) samtyckeskravet 3) konfidentialitetskravet och 4) nyttjandekravet (s. 19). Innan varje individuell intervju informerade jag respondenterna om syftet med och att medverkande är frivilligt, att det är helt ok att inte svara på alla frågor och om personen i fråga vill avbryta sin medverkan. Ytterligare frågor som ställdes var godkännande för att få spela in intervjun och senare att de kommer att anonymiseras och att materialet kommer att hållas i säkert förvar. Ytterligare åtgärder för att säkerhetsställa anonymitet är fingerade namn och inga specifika uppgifter tas upp som kan röja respondentens identitet.

4 Teori

Denna studie kommer att utgå från den religionsdidaktiska teorin religious literacy och kommer att benämnas som religiös litteracitet på svenska i denna studie. En av huvudfigurerna inom studiet av religiös litteracitet är Diane L. Moore, fakultetschef på Harvard (Harvard Divinity School, uå). Moore har också arbetat med American Academy of Religion och varit med och författat *Guidelines for Teaching About Religion in K-12 Public Schools in the United States*. Detta häfte är ett grundläggande handlingsprogram för undervisning av religion på grund- och gymnasieskolor i USA.

I detta häfte läser man att undervisning om religiös litteracitet är nödvändigt i skolan att använda sig av eftersom det finns en utbredd illitteracitet bland elever och i samhället. Denna

illitteracitet uppvisas genom att individer visar en bristande förståelse gällande: 1) de grundläggande principerna i världens religiösa traditioner; 2) mångfalden av uttryck och föreställningar inom traditioner som växer fram och utvecklas i relation till olika sammanhang; 3) den roll som religion spelar i människans sociala, kulturella och politiska liv (American Academy of Religion, 2010, s. 4). En religiös litterat kommer i motsats till den illitterata ha en insikt i skärningspunkten mellan religion, det sociala, kulturella och politiska livet genom olika linser. Vidare kommer en litterat person ha en grundläggande kunskap om religioners historia, texter, trossystem och praktiker och ha en förståelse när dessa religioner uppstod och hur de formas av sociala, historiska och kulturella sammanhang (Moore, 2010, s. 380).

Religiös litteracitet ger också förklaringar till vanliga missförstånd som till exempel att alla religioner är enhetliga. Tvärtom finns det även inom enhetliga religiösa rörelser saker som skiljer dem åt. Att skilja på katoliker och protestanter är inget större problem, det finns uppenbara skillnader men Moore förklarar är att inom religiösa rörelser finns det skillnader på grund av att dessa rörelser fungerar på olika sätt i politiska och sociala sammanhang (2010, s. 381). Att påstå att alla kristna är emot abort, eller att buddhister inte är våldsamma är vanliga allmänna påståenden som inte ger en tydlig bild av de religiösa rörelserna och är på dessa sätt också problematiska och felaktiga.

Att religioner utvecklas och formas över tid är en annan förklaring som ges av Moore. Ett vanligt missförstånd är att säga att religioner är statiska och inte formas av den sociala och kulturella kontexten i vilket de befinner sig i. Religioner är ständigt tolkade av troende och detta sker kontinuerligt. Genom historien finns exempel på att alla monoteistiska religioner har godkänt och förbjudit slaveri i olika sociala och historiska kontexter. Ett annat exempel på detta i modern tid är en baptistkyrka i USA som godkände abort på 1970-talet, men som senare drog detta tillbaka 2003 (s. 382).

Ett missförstånd är att religioner och kulturer går att tolka separat och inte tillsammans. Men det är inte möjligt att tolka religioner och kulturer separat eftersom dessa två är sammanvävda. Precis som religion inte kan tolkas i isolering utan kulturella kontexter är det omöjligt att förstå kulturer utan att ta hänsyn till dess religiösa dimensioner (s. 382-383).

5 Tidigare forskning

Den tidigare forskning som publicerats och som presenteras här angränsar till studiens syfte och frågeställningar. En notering i detta sammanhang är att det finns få och bristfälliga vetenskapliga studier om high schools i Salt Lake City området med referenser till undervisning

om religion. På grund av detta har jag valt att utöka sökandet för att hitta relevant forskning som angränsar till min studie. Genom att utöka området till USA har jag funnit tillräckligt med substans och relevant information för att koppla dessa forskningsområden till denna studie. Nedan kommer denna tidigare forskning att presenteras.

5.1.1 Lärares kunskaper om religion

Ett forskningsområde som är centralt för denna studie är religiös litteracitet i undervisning och vilka slutsatser som dras av tidigare studier av lärares förståelse av religiös litteracitet. Som tidigare nämnts är religiös litteracitet ett religionsdidaktiskt ämnesområde som beskriver förståelsen av det religiösa språket och religioners mångfald. Att lärare har kunskap om det ämne i vilket de undervisar i är en grundläggande byggsten för framgångsrikt lärande. Enligt Brooks (2019) som forskat om lärarstudenter under en praktikperiod och hur de undervisar om religion i kursen world history finns det en tydlig diskrepans mellan den förmedlade kunskapen om religion och det som kan anses vara korrekt (s. 180). Studien visar ytterligare på att lärarstudenter bland annat saknar grundläggande fakta om religioner som heliga texter, viktiga händelser och religiösa personer för att nämna ett par saker (s. 181).

I en annan liknande studie hade lärare i uppgift att planera en lektion om religiös mångfald och då var det ofta religioner som lärarna var bekanta med som favoriserades. I ytterligare en lektion som planerades fokuserade man på hur jul firas på olika platser runt jorden. En problematik i denna lektion var att kristendomen användes som normgivande religion och att man inte tog upp andra religiösa högtider som lika väl hade kunnat användas för att diskutera kultur och religion. En annan lektion från samma studie handlade om religiös mångfald och tog upp Afrika från ett religiöst perspektiv, men det var det kristna perspektivet som man fokuserade på vilket lämnade andra religioner som islam i skymundan (Subedi, 2006, s. 235). Denna studie visar liksom Brooks på tydliga brister i lärarstudenters egna religiösa litteracitet och detta leder till lektioner som inte uppvisar en representativ bild av religioner runt om i världen. Samtidigt som ofta det kristna perspektivet tar en central plats i många lektioner då detta är det som de flesta amerikanska lärare har mest förkunskap om.

Marks, Binkley & Daly (2014) visar i en jämförande studie samma resultat som Brooks då lärarstudenters kunskaper om världsreligionerna undersöktes, religion kopplat till det första tillägget i grundlagen och tillämpningen av religion i skolan (s. 245). Detta skedde genom att respondenterna fick svara på en enkät från Pew Research Center där 18 frågor ställdes (s. 249). Resultaten visar på att blivande lärare saknar en grundläggande förståelse av religionens djup,

komplexitet och således också en grundläggande religiös litteracitet (s. 255). Forskarna lägger till i sin slutsats att i takt med att den amerikanska befolkningen blir mer mångreligiös ökar också det mångreligiösa klimatet i klassrummet. Detta ökar ansvaret på lärare att förstå sina elevers religiösa trossystem och trosuppfattningar. Studien understryker att när lärare har kunskap om både samhällets och elevernas religiösa mångfald är det mer troligt att eleverna får möjlighet att lära sig om sina medmänniskors religiösa uppfattningar. ”When students recognize others’ religions, they may begin to understand the validity of differing perspectives, a cornerstone for democratic living” (s. 255). Att undervisa om religion är ett sätt att forma elever till demokratiska medborgare och på så vis ge dem de verktyg de behöver för att kunna möta människor från olika religiösa traditioner, särskilt de som har en annan religiös uppfattning.

En studie som angränsar till föregående två är Herbstrith, Kuperus, Dingle och Roth som delar synen på det mångreligiösa klassrummet och den problematik som detta kan leda till. Enligt studien är utlandsfödda elever i USA den snabbast växande kategorien av elever. I jämförelse med detta är 82% av lärarkåren vitfärgad. Att diskutera frågor om mångfald uttrycks vara problematiskt för en majoritet av lärarkåren som uttrycker obehag att undervisa om material som berör ämnen som detta och de anser också att frågor om mångfald inte är lika viktigt för utbildningen (2020, s. 79). Vad dessa studier visar på är bristfällig undervisning om religion, för det första har kristendomen en särskild ställning när lärare väl undervisar om religion. För det andra är det nödvändigt att elever som i dag kommer från olika religiösa traditioner får en undervisning om religion som utgår från olika perspektiv och inte endast det kristna perspektivet.

En annan insikt som är viktig att förstå i en amerikansk kontext är lärares kunskaper om den juridiska aspekten som berör hur religion får yttras i skolan, vad som är lagligt enligt konstitutionen och vad som inte är rättsligt tillåtet. Enligt Herbstrith m.fl. finns det inga idag kända publicerade artiklar som mäter vad skolpersonal faktiskt vet vad lagen säger om religion i offentliga skolor (2020, s. 81). Att dessa studier inte finns är anmärkningsvärt eftersom det inte är ett nytt forskningsområde och har varit relevant under en lång tid. I samma publicerade studie från Herbstrith m. fl (2020, s. 85-86) visar resultaten ett samband på hur länge lärare undervisat och deras egen kunskap om lagen.” We found that the more experience working in a school an individual had, the less he or she knew about legal expression of religion in public schools” (s. 84). Det visar sig enligt studien att lärare med längre erfarenhet i skolan har mindre kunskap om hur religion får uttryckas i skolor. De lärare som inte arbetat lika länge har fått mer träning om detta i lärarutbildningen och kommer eventuellt ihåg mer än de lärare som har ett

större gap mellan sin lärarutbildning och sitt arbete. Studien visar också på att de lärare som har kunskap om lagen var mer varsamma när de uttryckte sig om religiositet. Till skillnad från de föregående studierna som tidigare refererades till redogör inte denna studie till lärares kunskap om undervisning av religion utan fokus ligger på den rättsliga biten.

5.1.2 Attityder kring religion i skolan

Enligt Hollstein och Hawley är religion ett kontroversiellt ämne som lärare ibland skyggar sig för att undervisa om. Att det finns en viss press att inte undervisa om religion kommer ibland från föräldrar, rektorer och elever (2019, s. 204). En annan studie skiner ljus på en annan grupp som visat sig vara negativt inställda till undervisning om religion är lärarutbildare inom social studies, alltså de som undervisar lärarstudenter. Enligt studien anser många lärarutbildare att religion inte har en viktig roll i kursplanen eftersom de själva inte är påverkade av religion på ett personligt plan. Författarna reflekterar över om John Deweys pragmatiska tankesätt fortfarande utövar en påverkan på USA:s lärarutbildningar (Zam & Stone, 2010, s. 100). En annan dimension i denna studie skildrar att trots att nio av tio respondenter uttrycker att lärare kan undervisa objektivt och korrekt om religion hävdar också många att den bästa platsen för undervisning om religion är i hemmet eller i platser för tillbedjan (ibid). Den summerande bilden av lärarutbildare verkar vara att de i många fall visar en cynisk inställning till religionens roll i social studies och ser ämnet som något som bör undvikas. Att attityder bland lärarutbildare behöver förändras är tydligt (s. 102).

Men trots att undervisning om religion enligt vissa är omtvistat, passar detta in väl i social studies kurser. Religion är en integrerad del av USA:s befolkning, både religiöst och sekulärt och att ta bort religion från ämnet är att ignorera en fundamental aspekt av människans upplevelse. (Hollstein & Hawley, 2019, s. 201-202). Om elever inte tolkar viktiga historiska händelser genom den religiösa dimensionen hur kan då de fullt förstå historiska händelser som korstågen, religiös förföljelse och utnämmandet av John F. Kennedy som USA:s första katolska president? Utmaningen är inte att få in detta i kursplanerna utan utmaningen ligger i att få lärare att undervisa om detta (Passe & Willox, 2010, s. 102).

I en liknande studie beskriver Doorn-Harder (2007) att det är nödvändigt att ta hänsyn till att vi lever i en global och komplex värld och att inte alla elever har samma uppfattning om religionens komplexitet. En av de förklaringar som ges till att elever inte har samma uppfattning om religioner är att inte många elever tittar på nyheterna och får den kunskapen genom objektiva källor. De elever som ser på nyheter redogör att de använder sig av Fox network, som enligt studien ibland är partisk i sina sändningar (s. 104). I en studie från skoldistriktet i

Modesto, Kalifornien från 2009 bemöter man många av de problemställningar som dagens elever möter.

Modesto är en stad i Kalifornien som sedan guldrushen på mitten av 1800-talet välkomnat invandrare från olika delar av världen som katoliker från Latinamerika, europeiska judar, hinduer, och muslimer från mellanöstern och Asien. I detta område är skolan mötesplatsen för dessa kulturella grupper eftersom dessa man annars bor och spenderar sin tid i sina egna samhällen (Lester & Roberts, 2009, s. 187). Som tidigare nämnts tycker ibland elever, lärare och vuxna att undervisning om religion är ett kontroversiellt ämne, samma åsikt hade också personalen som arbetar på skoldistriktet i Modesto. Men ett beslut togs och man formade en kommitté av olika samhällsledare för att hitta en lösning på de stridigheter och missförstånd orsakat av kulturella skillnader. I kontrast till många andra skolor valde man att föra religion in i undervisningen genom att forma en obligatorisk kurs om "world religions and the American tradition of religious liberty for all ninth graders" (s. 188).

Eftersom Modesto var den första allmänna skolan att genomföra en satsning på en obligatorisk kurs om religion var de tvungna att skapa en från grunden. Genom att lärare, skolans administrativa enhet, professorer och andra arbetade tillsammans utformade de en nio veckor lång kurs. Kursens huvudsakliga syfte var att förbättra elevernas kunskaper om världens religioner och främja ömsesidig respekt (s. 189). Religiösa ledare från området var också inbjudna att medverka genom att delta i en rådgivande styrelse där de diskuterade kursens innehåll och hur mycket tid som skulle disponeras på kursens olika moment. Kursens påbörjades med två veckor av undervisning om konstitutionen och religionsfriheten genom den amerikanska historien. Det gavs tid till att gå igenom det första tillägget i konstitutionen med fokus på alla medborgares rätt till religions- och yttrandefrihet. De resterande sju veckorna var avsedda för hinduism, buddhism, konfucianism, sikhism, judendom, kristendom och islam. Man beslutade att det mest neutrala sättet att undervisa om religioner var att göra det i kronologisk ordning (s. 191). De lärare som undervisade i kursen spenderade flera veckor med att förbereda sig genom att medverka i olika seminarier, läsa litteratur om världens religioner samt publikationer om USA:s grundlag och dess tillägg (ibid).

Ett sätt att undersöka elevernas kunskaper var att låta de svara på ett frågeformulär om religion både innan och efter kursen. Resultat visar att eleverna svarade 37% rätt på frågorna innan kursen och 66% svarade rätt efter kursen. Några månader senare hade svaren sjunkit med 14% men trots sänkningen var det fortfarande en förbättring sedan innan kursen påbörjats. Flera studenter visade på en ökad förståelse om gemensamma moraliska värderingar mellan olika

religioner, 43% svarade innan kursen att religioner har liknande moraliska värderingar och 63% var resultatet efter avslutad kurs (s. 196).

Den tidigare forskning som presenterats här visar på att det i många utbildningsmässiga led finns brister. Lärarutbildare, lärarstudenter och lärare brister i kunskapen om religiös litteracitet, kunskap om den rättsliga aspekten av religion och generella kunskaper om religion. Det finns tydliga spår av negativa inställningar till att undervisa om religion i social studies. Den obligatoriska kursen i Modesto är ett av få exempel som visar på att ett skoldistrikt går emot strömmen och resultatet i det skoldistriktet får tala för sig själv. Denna studie som utgår från lärare i Salt Lake City området kommer att bidra med en inblick i lärares perspektiv i en konservativ och religiös delstat.

6 Analys

Analysdelen i denna studie kommer att struktureras tematiskt enligt de didaktiska frågorna, vad, varför och hur som tidigare angivits (se Metod 1.5).

6.1 Vad?

Gemensamt för de lärare som intervjuats i denna studie är att de undervisar om religion i olika kurser. Det finns likheter och skillnader i dessa kurser i fråga om innehåll, kursmål och det material som används i undervisningen. Av de sex lärare som intervjuats är det tre som undervisar i ett eller flera historieämnen, en lärare som undervisar en kurs om etik och två lärare undervisar en valbar kurs helt ägnat åt studiet av religion.

Camilla undervisar kursen *world religions* och Frank undervisar *comparative religions*, båda två valbara religionskurser. Efter en följdfråga om hur det är möjligt att det finns valbara religionskurser i Utah, då detta inte visat sig tydligt i den tidigare forskningen, ger Camilla denna förklaring till hur det kommer sig att hon undervisar kursen:

Yeah, so I'm actually one of now two, but there used to be just one school that had a world religions course in our district. So, teachers are able to, I actually took the class, so I'm teaching at my old high school, and the class that I'm now teaching for world religions is what I took in high school. And the teacher that I had, he kind of just proposed the class um as an elective and he set up the curriculum and kind of gave them an overview of what he would like to talk about and then ever since someone has taken over, so I ended up taking over for him and it's just been an elective course since then.

Camilla syftar här på att den valbara kurs hon undervisar i funnits sedan hon själv studerade samma kurs under sin skolgång. Frank beskriver att han är den första läraren att undervisa kursen *comparative religions* på sitt high school och en av de första i skoldistriktet som gör det. Han är också tydlig med sin önskan att föra kursen vidare till andra high schools i Salt Lake City området, ”we are getting other schools to come aboard with this”. Gemensamt för Camilla och Frank är att de båda har konstruerat kursplanen för sina egna kurser. Frank beskriver det på det här sättet:

Here's an interesting thing about my curriculum, I'll be really honest with you, I can teach whatever I want, well there is a state curriculum, but I mean we can do what we want. I do look at that but what I've done is that I have developed a class along the lines of theology and philosophy.

Även Camilla uttrycker att hon format sin kursplan, men hon har i viss grad lutat sig åt den föregående kursplanen som redan funnits sedan innan hon tog över kursen. Hon har även i viss mån använt sig av *world history* läroplanen som delstaten använder sig av vilket beskriver att kursen börjar med de polyteistiska religionerna och arbetar sig sedan fram i tiden till de abrahamitiska religionerna. Camilla förklarar att det första blocket i undervisningen utgår från den religiösa aspekten och att hon sedan går vidare till andra dimensioner av religioner. Det sista hon säger om kursplanen är dock att: ”But, I could honestly teach whatever I chose, whatever I wanted”.

Peter, Jim och Henry är alla lärare i social studies och undervisar om religion i ett flertal olika historiekurser. Peter undervisar i *ancient world history*, *modern world history* och *A.P European history*. Jim undervisar i *world history* och Henry i kurserna *world history*, *history of the Americas* och *A.P world history*. Gemensamt för alla tre är att de undervisar om religionens roll med fokus på det historiska perspektivet. Man är eniga att religion är en tråd som man behöver väva in i det historiska sammanhanget och att det inte är möjligt att ge en korrekt bild av historien utan religion. Peter uttrycker att “you can't teach U.S. history without talking about the puritans, pilgrims, you know those type of people that came over and to help settle New England”. Han tillägger senare att “you can't talk about religion without talking about the protestant reformation, the wars on religion and things like that”. Om sin kurs uttrycker sig Jim: “In my course, religion comes up all the time because it's world history”.

Av de som intervjuats är det Lucas kurs som devierar mest från de andra. Denna kurs är en valbar *etik kurs* som beskrivs av Lucas som en kurs som handlar om ”the religious influence on ethics and morality”. Kursens inspiration kommer från en universitetskurs som Lucas

undervisade på Utah Valley University som då hette *ethics and values*. Även Lucas har format sin egen undervisning. Den första delen av kursen går igenom grekiska religioner och asiatiska filosofier som konfucianism och buddhism. Den andra delen av kursen har på senare år formats efter elevernas intresse. Lucas säger att:

I have seen over the years that sometimes the dynamics of the class is that there is a lot of interest and sometimes there is less interest and I have tried to honor that. Instead of running through kids all of the materials that I have I have started making options for the students.

Det material som elever kan välja bland handlar till exempel om diskussionen om abort och bibeln, frågan om islam är en fredlig religion och texter skrivna av båda John F. Kennedy som Mitt Romney som tolkas utifrån deras religiösa övertygelse.

Under intervjun ställdes frågan om vilka undervisningsformer och material som lärarna använder när de undervisar om religion. Henry är den enda lärare som inte använder sig av religiösa objekt i undervisningen samtidigt som han beskriver att han håller undervisning på en väldigt grundläggande nivå. I intervjun poängterar Henry om respekten av olika religiösa traditioner: "I just try to be extremely respectful". Henry bjuder inte heller in religiösa ledare till skolan.

Peters undervisning stämmer i hög grad in med hur Henry undervisar då han inte heller bjuder in religiösa ledare eller använder sig av religiösa texter för att undervisa om religion. En skillnad är att det finns en Buddha-staty i Peters klassrum, han utvecklar: "I mean I got a statue of Buddha in my class; I will show it to them, but we usually don't bring symbols in the classroom, but we will sometimes project images, but I don't usually bring the images in". I motsats till både Henry och Peter är Camilla den lärare som använder sig av en många olika religiösa material i sin undervisning. Hon beskriver att den första delen av hennes kurs handlar om att lära känna materialet och religionerna genom framför allt föreläsningar. Sedan övergår undervisningen till att gå in i djupet genom att ändra undervisningsmetoden till att fokusera på det interaktiva lärandet. Camilla förklarar hur hon undervisar om islam utifrån ett interaktivt lärarperspektiv:

I have some experience living in India and I have some things that they can take out and look at, and we will pass it around. That's always fun, but I try to make it as, not hands on, but as like as interactive as possible. So, if I am teaching how to pray in Islam, and although that sounds like it would not be legal, I teach the different positions of prayer because it speaks to how Muslims fully submit and

how each position of prayer is supposed to show a full submission. So doing as many things as like out-of-the-seat as I possibly can is crucial.

På grund av pandemin har religiösa ledare stoppats från att besöka skolan så Camilla har inte kunnat bjuda in någon. Men skolan tillåter besökare och det är något som kommer att planeras när tillfället öppnar upp sig igen. Vid frågan om hon använder sig av Bibeln i sin undervisning säger hon: "I actually don't really use the Bible; I stick to the historical background of Christianity". Vilket är ett personligt val enligt Camilla och en aspekt värd att notera.

Både Jim, Frank och Lucas använder sig av en blandning av religiöst material i sin undervisning. I ett av sina planerade moment använder sig Lucas av en tv-sänd debatt från Intelligence Squared med temat "Är islam en fredlig religion?" Detta visas för att i ett senare skede kunna diskutera olika perspektiv om islam och om att det finns olika perspektiv på hur man kan tolka islam. Frank visade upp en video på Påven som höll tal under påsken och säger att om det sker något i nutid som är av intresse är det något som han tar upp det i klassen. Frank gör också fältresor som en del av kursen, klassen besöker Krishna-templet i Salt Lake City och har även besökt den katolska kyrkan i samma stad. Ett obligatoriskt moment i Franks kurs är att elever måste besöka en religiös byggnad: "I actually require my students to go out and they have to attend a church service they uh don't know anything about". Elever får inte besöka sin religiösa byggnad utan det behöver vara en som de inte har kunskap om.

Jim använder sig främst av religiösa bilder och använder sig av till exempel ett ljudklipp på den muslimska bönen Zuhr vid undervisning av islam. Han visar även upp bibeln och koranen i undervisningen men han understryker även att: "I don't do much of it because I have to teach all of world history in one year". När jag ställde frågan om det finns religiösa symboler i klassrummet svarar Jim:

Do I have religious symbols in the classroom? Well, I did, but I took most of it home during Covid, I had statues of Hindu Gods, Buddhist pictures, nothing particularly Christian in my class, now when I'm thinking about it. I've got Dome of the Rock; I've got photos of Kaaba and Mecca and a Jewish quote from Saul which translates to: I turn my eyes to the mountains, but in Hebrew.

I likhet med Camilla har inte heller Jim ett fokus på kristendomen i sin undervisning, något som förklaras att han inte har många kristna symboler att visa. Båda undervisar även om kristendomen i slutet av deras respektive kurser.

Summerat verkar det finnas skillnader i hur mycket tid som används till undervisning om religion. I kurser som berör den historiska aspekten tycks religion användas för att förstå sammanhanget medan i de valbara ämnena finns mer tid till att gå in på djupet i religionen. Det material som används speglas även i kurser då de kurser som använder sig av mest religiöst material är just de valbara, kanske för att de har mer tid att disponera? Den information som uppkommit belyser att det finns stora skillnader mellan religionskurser och på det material som används i undervisningen.

6.2 Varför?

Ett gemensamt tema som jag funnit i analysen av intervjuerna är att alla har berättat om varför religion undervisas, några förklarar vidare varför det är viktigt som ämne men också vad de vill åstadkomma med sin undervisning. Camilla förklarar till exempel att hennes förståelse av syftet med undervisningen är att eftersom hennes elever bor i Utah behöver de förstå den större världen. Hon säger att: ”we live in such a bubble in our community, the area I teach in is like 99% LDS”. I detta sammanhang betyder LDS, Latter-Day Saint, eller på svenska sista dagars heliga, alltså en medlem i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Vidare beskriver Camilla att eleverna på hennes skola är: ”97% white, so they are not introduced to much diversity at all um either racially, religiously, anything socio-economically”. Religion är viktigt för att elever ska kunna få med sig de kunskaper som krävs för att kunna leva och förstå andra traditioner så Camillas undervisning har som mål att: ”open their eyes about being able to be a global citizen”. Camilla bedriver sin undervisning med målet att hjälpa studenterna att utvidga deras livsvärld och förståelse av andra människors perspektiv.

Henry och Peter har liknande tankar om varför religion är viktigt då de båda instämmer att deras uppgift är att undervisa om religion på ett så grundläggande sätt som möjligt. Peter förklarar:

I think, we try to learn the basic beliefs, the noble truth, and the eightfold path, five pillars of Islam etcetera. I try to give them the basic beliefs of the religions and let the students discover for themselves if that's what they want. We just teach the basic stuff.

Peter var noga med att förklara att undervisningen om religion inte handlar om att gå in på djupet i religiösa traditioner med diskussioner i klassen. Utan eleverna får i stället tid att själv undersöka och presentera religioner. Henry är extremt respektfull när han undervisar om religion och förklarar att anledningen till detta är att han inte tror att elevernas föräldrar vill att

barnen kommer hem med förändrade åsikter. Han ser helst att eleverna kommer hem med liknande åsikter som de hade när de lämnade hemmet. Han berättar vidare att han alltid försöker planera sin utbildning utifrån sina elevers behov, han tänker på elevernas perspektiv och bakgrunder när han undervisar. Han kan ha elever från olika livssituationer i sitt klassrum. Henry beskriver att:” students can be all the way from descendants from polygamist families that came into the valley”. I try to imagine the other extreme, in Salt Lake City we have extremely liberal families”. Eftersom det finns många olika elever med olika bakgrunder på skolan handlar undervisningen om religion främst om att vara respektfull och inte undervisa om något som kan anses kontroversiellt. Enligt Henry är kraven på de lärare som undervisar om religion väldigt limiterade. Till exempel bör undervisning innehålla grundläggande fakta om religion. Henry förklarar senare:” then it’s kinda up to the teachers at that point to decide what would be appropriate to talk about or prepare”. Syftet med undervisningen är att inte skapa en kontrovers utan att vara saklig och följa angivna ramar.

Enligt Frank är det viktigt att tala om religion eftersom: “I want the kids to learn and respect other religions - by doing that they will learn to respect and understand their own religion”. Det är Frank som undervisar kursen *comparative religions*, den valbara kursen och det finns ett mönster som kommer fram under intervjun att syftet med undervisningen är att elever ska få kännedom om andra religioner men också att detta ska leda till en ökad förståelse för sin egen religiösa uppfattning. I intervjun tog Frank upp den filosofiska frågan om ex nihilo och att detta är ett sätt att hjälpa elevernas få en ökad insikt för sin egen religion.

Ex nihilo (ur intet) är en filosofisk term som Frank som syftar på att förklara hur världen, själen och ondskan skapades. Han fortsätter:” And so in the LDS theology it’s very unique well that it has some very interesting and very profound theological and philosophical implications”. Frank kopplar själv frågan om ex nihilo i sin undervisning till ”LDS teologi” eftersom han har elever som är medlemmar i Jesu Kristi Kyrka. Vidare förklarar Frank att han har haft elever som kommer och talar med honom. De ställer då frågor som de har angående sin egen tro. Frank berättar:

I’ll tell you a little more about it. I feel like the LDS kids don’t fully appreciate their religion. I don’t want to push that on them but at the same time I want to them to really be thoughtful about their own religious beliefs - and so by studying other religions I think it does force them a little bit to be a little more thoughtful and think about, why do I believe the way I believe. I’ve got a few kids in my class and their families are very active in the church, but guess what happens they start doubting their religion and my problem is that they don’t have any

grounds to do that they don't know why, I've actually, I've had a few kids come up to me and said: Look, I don't believe in the LDS church anymore and I don't want to be too overbearing with them but I've said to them, tell me why and as of yet I've never had a student really give me a great thoughtful response on that.

Utifrån det som förklarats om Franks undervisning om religion kan man se att det finns drag av att ett dolt syfte med undervisningen vilket är att hjälpa elever som är medlemmar i Jesu Kristi kyrka att få svar på tvivel om deras egen religion. Efter att ha ställt frågan om hur Frank håller sin religiösa övertygelse som präst i Jesu Kristi Kyrka och lärare separat och hur han hanterar elever som vill ha religiös rådgivning säger han:

I have student come up to me and ask me are you LDS or are you not? You seem to know much of the LDS church, and its theology and I say well I just don't answer yes or no I just try to keep my personal religions and beliefs out of it... I'll be honest with you though, eh, if the kids are listening to me, they will know, think of the idea of ex nihilo.

Jim och Lucas är mest lika i sin syn om varför religion är viktigt att undervisa om. Jim beskriver sitt jobb så här: "I believe the students are here, the teachers are here, my job is to be the bridge, the bridge of the material to them, I need to meet them where they are so they can grapple with these things in their own way. Lucas beskriver att hans dolda kursplan är:" to show to that there is a variety of religious practices and a variety of religious experiences". Med detta menas också att hjälpa elever att se religioners komplexitet, han säger: "with hopes that these students of mine won't go around saying: religious people are X or religions are X like with these big generalizations". På ett liknande sätt förklarar Jim att:" I don't want to indoctrinate kids, I don't want to teach them what to think right, I teach them how to think".

Målet med denna undervisning är enligt Jim att eleverna själva ska få de verktyg som behövs för att kunna tänka självkritiskt om religion. Lucas kommenterar att han vill att hans elever med tillhörighet till Jesu Kristi Kyrka ska förstå att:

I want LDS kids to see that you don't have to be republican to be Mormon and I want non-LDS kids to see that um that not all of the LDS people are... that you can be academic, you can be well informed, you can be contemporary, you can be modern and still be religious.

Varför undervisning äger rum är bland annat för att lärare vill förmedla kunskaper om religion till sina elever och att eleverna på samma sätt ska förstå religion utifrån ett större perspektiv. I intervjun med Frank kan det finnas ett dolt syfte att hjälpa unga medlemmar från Jesu Kristi Kyrka att förstå och stärka sin egen tro. Genom att undervisa om begrepp som kan kopplas till Jesu Kristi Kyrka och dess teologi i undervisning står Frank ensam i sitt varför. De andra lärarna visar på resultat som lutar mot att det inte finns en enhetlig syn på varför undervisning om religion bör ske. Man skiljer sig i syfte och handling och elever får en spridd undervisning om religion beroende på vilken lärare man har.

6.3 Hur?

Detta avsnitt behandlar de religiösa och sociala kontexter som enligt lärarna påverkar deras roll som kunskapsförmedlare till sina elever. Det var inte en stor överraskning att flera lärare tog upp Jesu Kristi Kyrkas roll i sammanhanget eller hur denna organisation påverkar hur lärarna undervisar om religion. Peter som tidigare i texten beskrev att undervisningen om religion är en fråga om att hålla sig till de grundläggande aspekterna beskriver också att en annan dimension i undervisningen handlar om Jesu Kristi Kyrka. Han ger denna förklaring: "Because the LDS church is so predominant here sometimes people will say if you start talking about religion, then you are trying to proselyte to your kids... so I try to stay away from that". Henry beskriver sin syn om kyrkan på ett likande sätt att: "Religion is kinda the elephant in the room here in Utah".

Camilla stämmer in i beskrivningen i kyrkans påverkan och beskriver ytterligare att undervisningen påverkas av att en flertal elever är medlemmar i Jesu Kristi Kyrka. Hon uttrycker följande:

Is it harder to go into depth in Christianity? Yeah, it is, because I mean it is a debate in Utah whether or not the LDS faith is even Christian, so it is a fine line to walk. It is the last thing I teach, and because they are most familiar with it, it's the shortest amount of time I take to teach it. It is not what I love but it kinda seems to be just the time availability we have.

Camilla beskriver ytterligare att hon har tagit ett aktivt beslut att inte undervisa om Jesu Kristi Kyrka då hon säger att hon inte är kompetent eller villig att gå in i den debatten som kan uppstå då elever vill diskutera om olika lärosatser inom kristendomen.

Jim beskriver situationen i Utah på detta sätt: "In Utah you have the unique aspect of the Church being a stated a nonpolitical entity, but in practice is it absolutely is". En annan aspekt

som de flesta lärare tar upp är de konservativa värderingar som påverkar det som lärare får säga och undervisa om. Jim talar först om konservativa krafter som styr undervisningen i skolan, han uttrycker sig så här: "In red states, in republican states there's a heavy, heavy Christian influence of what goes on in the classrooms". Jim förklarar att detta sker i de olika skoldistrikten i Utah. Han fortsätter sitt argument: "Public education has been under attack by the legislatures for various and different ways in different states, red states, republican states". Han får medhåll från Camilla som utvecklar sin tanke så här:

Because Utah is so conservative, there is definitely a reason why world religions is not pushed in this state. My personal opinion about it is that they play it safe because it is a controversial thing to bring up in the classroom.

Att avrådas från att undervisa om kontroversiella ämnen är något som Peter talar om, han beskriver sina tankar om att ta upp ämnen som sexualitet och genusvetenskap i sin undervisning: "It is politically charged in this country right now, they would just say you better not, for example, transgenderism and religion or homosexuality and religion, they would just say you can mention it and no more". De politiska krafter som hindrar undervisning om dessa ämnen har påverkat alla lärare jag intervjuat. Jim förklarar att det är flera lärare i Utah som lämnat sina jobb på grund av hur delstaten lät de vara på frontlinjen under coronapandemin. Enligt Jim var skolorna öppna under pandemin och lärare fick då arbeta i förhållanden som många var missnöjda med. Men lärare är också missnöjda med hur de lagförslagen inskränker på kursplaner och undervisningsmateriel. Jim uttrycker sig så här:

There are 15 teachers on one school that are leaving, and 15 teachers on another school are leaving in the state. So, there is a mass exodus of teachers from public schools partly because of republican laws that are threatening teachers where if you say this you can be fired. There's one in this state that didn't pass because of a vast resistance to the bill. It stated if teachers are using content that parents find objectional then the teacher can be sued. Privately sued, so if I teach something that a kid doesn't like they can try to take my house. So, a lot of teachers are like stay away from this thing.

Det är inte bara Jim som uttrycker dessa tankar utan Henry delar också med sig av liknande föreställningar. Henry fokuserar på rädslan att säga för mycket eller att undervisa om något som är kontroversiellt. Han säger att det finns en utpräglad rädsla bland lärare att säga något som är opassande och för dess konsekvenser, han utvecklar: "It's a justified fear because it has

happened to people, they have said the wrong thing and they have gotten in trouble, some people even had to leave the profession”. Enligt Henry har lärare till och med fått lämna professionen. Han uttrycker sig så här:” Teachers are driven by the fear of saying too much rather than the desire to say something”. Avslutningsvis beskriver Henry hur lärare på sociala medier får riktade verbala attacker mot sig. Han beskriver: “We have a lot of people in social media looking at our schools and looking at teachers”. Målsättningen är att måla ut lärares politiska åsikter och att kommentera och ”förstöra” för lärare online.

Insikten att den sociala och religiösa kontexten i Utah har påverkat religion är uppenbar. Att lärare visar rädslor i att undervisa om ämnen som ses kontroversiella är också häpnadsväckande. Är inte skolan en plats för diskussion och bemötande? Det är inte bara lärare som går miste om lektioner fyllda med diskussioner utan också eleverna går miste om möjligheten att formas och lära sig att bemöta andra perspektiv.

7 Diskussion

De didaktiska frågorna vad, varför och hur används som analytiska teman i denna text. Dessa didaktiska teman kom fram under arbetets gång då frågeställningarna i denna studie syftar på att få svar på olika aspekter om lärares tankar och perspektiv om religion. Vad-frågan närmar sig innehållet i undervisningen som vilka lärmaterial som används och användandet av heliga objekt. Vidare vilka religioner som ges mer eller mindre utrymme i undervisningen samt lärarnas tankar kring deras val. Varför-frågan ger ytterligare en dimension i denna studie då lärarnas resonemang om varför undervisning sker och varför detta material används. Varför frågan är en del av att förstå lärares tankar kring undervisning om religion och syftet med vad lärarna vill att eleverna ska lära sig.

Genom att använda sig av teorin religiös litteracitet vid inblicken i lärarnas resonemang kan man börja urskilja om det finns en förståelse av religioners komplexitet och om detta faktiskt tas i beaktande under undervisningen. Får eleverna en inblick i religioners olika dimensioner eller inte? Hur-frågan kopplas till de kontexter som påverkar lärare i undervisningen och ger en djupare bild av de problem som finns i Utah. Denna frågeställning kan också ses som en reflekterande fråga över de andra frågorna som visar på undervisningens komplexitet. Den fortsatta diskussionen i detta avsnitt kommer att resonera kring studiens olika frågeställningar. Dessa frågor tas upp i samma ordning som de ställs under 1.2 Frågeställningar.

I vilka kurser genomförs undervisning om religion och hur skiljer de sig åt?

Den första frågeställningen i denna studie ämnar besvara i vilka kurser undervisning om religion genomförs och hur de skiljer sig åt. Resultaten visar att det finns tre olika typer av kurser där man undervisar om religion. Dessa kurser är *world history* kurser, valbara kurser samt en kurs i etik. Dessa skiljer sig främst åt genom den typ av undervisning som ges i de olika kurserna. Till exempel har *world history* kurserna ett fokus på den historiska aspekten och väver in religion i sammanhanget, dessa kurser ger ingen djupare bild av religion utan håller sig närmre elementära aspekter om religion.

De valbara kurserna om religion går vidare in i djupet av religiositet som till exempel att elever får möjlighet att lära sig om den islamiska böneordningen genom interaktivt lärande i den ena kursen. I den andra kursen undervisas flera olika filosofiska frågor som också har en nära koppling till vissa elevgrupper. En av anledningarna till att man går in på djupet är tidsaspekten då de valbara kurserna endast handlar om religion. Den etiska kursen har som grund i undervisning om filosofiska tankar om etik och moral men ger också eleverna utrymme att själva välja i vilken riktning undervisningen ska leda till. Av dessa riktningar finns det olika teman med blandade religiösa inslag.

En fråga att ställa sig är om undervisning om religion alltid leder till religiös litteracitet? Att till exempel använda sig av undervisningstekniker som får eleverna att aktiveras genom att lära sig om den islamiska böneordningen kräver en viss kompetens hos läraren samtidigt som eleverna behöver ha en förkunskap och tidigare bestämt syfte vid mötet av dessa inslag. Om inte ett framgångsrikt för- och efterarbete görs kan detta i stället leda till en exotifiering av islam och att man i USA ytterligare genererar negativa bilder av islam.

Ett annat inslag i undervisningen som de intervjuade hade skilda tankar om var användandet av religiösa objekt. De lärare som visade olika typer av objekt i undervisningen använde sig främst inte av objekt från kristendomen utan judendom, islam och de östasiatiska religionerna. En anledning till detta var enligt lärarna att eleverna redan har en förförståelse om kristendom. Detta kan också problematiseras då kristendomen inte är en enhetlig religion (vilket inte heller de tidigare nämnda religionerna är) utan är uppdelat i många olika inriktningar med olika teologiska uppfattningar. Således är detta något som kan problematiseras, särskilt i Utah och i dess kontext. Detta är ett sätt att väva in religioners mångfald och hur de formas efter kulturen och andra faktorer, något som en religiöst litterat person har kunskap om.

Brooks (2019, s. 180-181) tar upp problematiken med att lärarstudenter inte har en förkunskap om religioner och att detta leder till felaktiga beskrivningar av religioner. Subedi (2006, s. 235) kopplar vidare att lärare i USA använder kristendomen som normgivande religion

och till att detta skapar en obalans i undervisningen om världens religioner då mest tid läggs på kristendomen. Satt i förbindelse till detta var att lärarna beskrev att de utformar sina egna kursplaner och att de kan undervisa om vad de vill. Många lärare ser helst en frihet i planering av sin egen undervisning och att få välja material efter behov och intresse. Detta kan problematiseras utifrån de tidigare nämnda studierna som pekar på lärares bristande kunskaper om favorisering av kristendomen.

Hur påverkar den sociala och kulturella kontexten hur lärare menar att de bör och kan undervisa om religion?

I denna studie är det två faktorer som återkommer och påverkar hur lärare undervisar om religion. De intervjuade har bland annat pekat ut Jesu Kristi Kyrka som en faktor i detta sammanhang. Man menar på att kyrkan har blivit något av en liknar elefant i rummet, något som man helst inte vill prata om. En annan aspekt är den politiskt styrande organisationen som andra lärare pekar på vilket beskrivs som ett försök att sätta ramar för vad lärare får undervisa om och viss press att hålla sig borta från ämnen som anses kontroversiella.

Av de sex lärare som intervjuades var det endast Frank som inte beskrev en negativ bild om Jesu Kristi Kyrkas påverkan på undervisningen. Detta kan ledas tillbaka till intervjun då han beskrev att han själv är medlem och det är tänkbart att detta underlättar för honom på grund av sin relation till kyrkan. I motsats till detta fanns det två andra lärare som var medlemmar i Jesu Kristi Kyrka, men dessa var mer konservativa gällande undervisning om religion och separerade sin egen tro från undervisningen. Vidare kan sägas att ingen lärare uttryckligen beskrev att kyrkans ledarskap varit delaktig i att försöka påverka eller hindra undervisningen om religion. Resterande lärare var inte beredda att undervisa om Jesu Kristi Kyrka på djupet eller att ta en diskussion om kyrkan i klassrummet. I intervjun kom det också fram att Camilla flyttat undervisning om kristendomen till slutet av kursen på grund av motvilja att hamna i en diskussion om Jesu Kristi Kyrka.

En annan aspekt i denna sociala och kulturella miljö är att lärarna (förutom Frank) var försiktiga i närmandet av att nämna Jesu Kristi Kyrka i klassrummet och att undervisa om dess påverkan på Utahs religiösa landskap och samhälle. Själva kyrkan är ett kontroversiellt ämne på grund av den majoritet av elever i dessa skolor som är medlemmar. Att hålla sig borta från ämnet och andra kontroversiella ämnen är också att hålla sig borta från kritik från elever, lärare och skolledningen. Det är inte helt tydligt om lärarna skulle hålla med studien från Zam och Stone som undersökte lärarutbildares syn på religion. Enligt dessa lärarutbildare passar

religionsundervisning bäst i hemmet och inte i skolan (2010, s. 102). Informanterna såg att religionsundervisning har ett värde i skolan och att den bör få vara kvar i undervisning.

En infallsvinkel i teorin om religiös litteracitet handlar om förståelsen av hur religioner förändras i den kontexten den befinner sig i. Religioner är inte fasta objekt utan formas efter dess omgivning. Det som diskuterats här visar på att undervisning om Utahs kontext inte tas upp i undervisning om religion utan skjuts bort för att fokusera på andra religioner i stället. Problemet är att eleverna inte får en förståelse för den kontext som de känner så väl, den de är uppvuxna i. Det hade möjligtvis varit nyttigt att lärare tar upp Jesu Kristi Kyrka trots att en majoritet av eleverna är medlemmar för att undervisa om olika perspektiv gällande kyrkan.

Den andra faktorn som påverkar lärare är den politiska styrningen och beskrivs av flera lärare som en rädsla att undervisa om kontroversiella ämnen, inte endast om Jesu Kristi Kyrka men också om homosexualitet, transsexualitet och annat som politiska ledare inte anser passar in. Hollstein och Hawley beskriver att religion i sig självt är ett kontroversiellt ämne som lärare skyggar sig för att undervisa om (2019, s. 204). Kärnan i lärarnas rädsla i Utah handlar om de möjliga konsekvenserna som det kan leda till. Lärare beskriver till exempel kollegor som fått lämna professionen på grund av saker som sagts. Denna rädsla som infinner sig har stor påverkan på de bakomliggande beslut som tas i vid planering av undervisning utifrån de didaktiska frågorna vad, hur och varför.

Detta är ytterligare ett exempel på att undervisning med fokus på religiös litteracitet försvåras. Genom att lärare behöver gå varsamt framåt i ljuset av både Jesu Kristi Kyrka och den politiska styrningen blir undervisningen lidande och trots att lärarna planerar sina egna kursplaner är det inom tydliga sociala och kulturella ramar.

Vilka problem och styrkor ser lärare i stärkandet av elevernas religiösa litteracitet?

Den sista frågeställningen handlar om vilka problem och styrkor lärare ser i stärkandet av elevernas religiösa litteracitet. Ett aktivt val i denna studie var att inte ställa direkta frågor om religiös litteracitet till respondenterna och denna frågeställning får ses i anknytning med de andra frågeställningarna. En förutsättning för att kunna driva undervisning med religiös litteracitet i centrum är att ha möjlighet att tala fritt om även kontroversiella ämnen. Denna studie visar på att det i många klassrum råder oskrivna regler, som att vissa ämnen inte ska tas upp. Detta stämmer överens med den tidigare forskningen som pekar på att det finns ett visst tryck från skolpersonal, lärare och elever att inte undervisa om religion (Hollstein & Hawley, 2019, s. 204). I likhet med detta visar den tidigare forskningen på att många lärare uttrycker det problematiskt att diskutera frågor om mångfald (Subedi, 2006, s. 235). Flertalet av lärarna

uttryckte sig dock förhållandevis positivt till att prata om olika religioner och kulturer, problemet i Utah handlar mer om bristen av mångfald i samhället och att skapa en naturlig koppling till andra kulturer.

Exemplet från Modesto, Kalifornien (Lester & Roberts, 2009, s. 187-199) kan ses som ett gott exempel på hur ett skoldistrikt kan använda sig av religion för att undervisa och hjälpa studenter med sin egen världsbild. Ett liknande test är lika angeläget i Utah och hade förmodligen också varit en positiv erfarenhet för de elever och lärare som deltar. Den tidigare forskningen från Brooks (2019, s. 180) och Marks m.fl. (2014, s. 255) pekar båda på att blivande lärare, lärare och lärarutbildare saknar grundläggande kunskap om religion. Det är svårt att förstå olika religiösa dimensioner om man bara undervisar det grundläggande i religioner. Denna studie har inte aktivt undersökt lärares kunskaper om religion vilket kan ses som en nackdel, men studien visar på lärarnas perspektiv om religion vilket på ett sätt visar lärarnas religiösa litteracitet.

8 Slutsats

Denna studies slutsats pekar på att den sociala och politiska kontexten i Utah försvårar för lärare att arbeta produktivt i undervisning om religion. För det första finns det ingen obligatorisk religionskurs där lärare kan gå in på djupet och undervisa om ämnen som ses som kontroversiella inom religionsämnet. För det andra saknar lärare en trygghet i att kunna undervisa om dessa ämnen då det finns lärare som är rädda att bli uppsagda eller att förlora jobbet på grund av personliga åsikter. Att lärare erfar att de inte kan använda klassrummet som ett forum för diskussion och samtal om känsliga ämnen i Utah är ett problem för inte bara lärarna, eleverna utan också för samhället.

Studien visar också på att undervisningen om religion inte just nu är kopplat till idén om religiös litteracitet. Det finns för många hinder som stoppar att lärare och elever kan komma samman och undersöka religioners dimensioner. Att undervisningen brister i litteracitet är nedslående då det i Utah finns ett stort behov av att lära sig mer om andra religioner än den som är mest synlig i samhället. Vidare forskning om ämnet är nödvändigt och kan utvidgas till att också undersöka elevernas syn på undervisning om religion samt hur de ställer sig till den sociala och kulturella kontext i vilket de lever i.

9 Källor

Camilla (personlig kommunikation, 14 april 2022)

Peter (personlig kommunikation, 17 april 2022)

Frank (personlig kommunikation, 19 april 2022)

Jim (personlig kommunikation, 20 april 2022)

Lucas (personlig kommunikation, 23 april 2022)

Henry (personlig kommunikation, 26 april 2022)

10 Referenslista

American Academy of Religion (2010). *Guidelines for Teaching About Religion in K-12 Public Schools in the United States*. (April, 2010). American Academy of Religion. Hämtad 2022-05-23 från https://rlp.hds.harvard.edu/files/hds-rlp/files/american_academy_of_religious_-_curriculum_guidelines.pdf

Brooks, S. (2019). Secondary teacher candidates' experiences teaching about religion within a history curriculum. *Social Studies Research & Practice*, 14(2), 180-191.

Census Bureau. (2022, 4 april). *Population*. United States Census Bureau. Hämtad 2022-05-18 från <https://www.census.gov/topics/population.html>

Dalen, Monica. (2007). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups utbildning AB

Davidson, L. (2021, 14 januari). Latter-day Saints are overrepresented in Utah's Legislature, holding 9 of every 10 seats. *The Salt Lake Tribune*.
<https://www.sltrib.com/news/politics/2021/01/14/latter-day-saints-are/>

Fägerborg, E. (2011). Analys. I L. Kaijser, M. Öhlander (Red.), *Etnologiskt fältarbete* (s. 265-295). Lund: Studentlitteratur

Thomas, R. (2007). *God in the classroom: Religion and America's public schools*.

Harvard Divinity School (u.å). *Diane L. Moore*. Harvard Divinity School. Hämtad 2022-05-23 från <https://hds.harvard.edu/people/diane-l-moore>

Herbstrith, J., Kuperus, S., Dingle, K., & Roth, Z. (2020). Religion in the public schools: An examination of school personnel knowledge of the law and attitudes toward religious expression. *Research in Education (Manchester)*, 106(1), 77-97.

- Hollstein, M., & Hawley, T. (2019). Religion, social studies and citizenship: Reframing religion through the lens of citizenship. *Social Studies Research & Practice*, 14(2), 201-211.
- Lester, E., & Roberts, P. (2009). How teaching world religions brought a truce to the culture wars in Modesto, California. *British Journal of Religious Education*, 31(3), 187-199.
- Marks, M., Binkley, R., & Daly, J. (2014). Preservice Teachers and Religion: Serious Gaps in Religious Knowledge and the First Amendment. *Social Studies (Philadelphia, Pa:1934)*, 105(5), 245-256.
- Moore, D. (2014). Overcoming Religious Illiteracy: Expanding the Boundaries of Religious Education. *Religious Education*, 109(4), 379-389.
- National Archives. (2021, 7 oktober). *Declaration of Independence: A Transcription*. Hämtad 2022-05-11 från <https://www.archives.gov/founding-docs/declaration-transcript>
- National Archives. (2022, 19 januari). *The Bill of Rights: A Transcription*. Hämtad 2022-05-11 från <https://www.archives.gov/founding-docs/bill-of-rights-transcript>
- Passe, J., & Willox, L. (2009). Teaching Religion in America's Public Schools: A Necessary Disruption. *Social Studies (Philadelphia, Pa: 1934)*, 100(3), 102-106.
- Pew Research Center. (2018, 18 maj). *Americans are far more religious than adults in other wealthy nations*. Hämtad 2022-05-18 från <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/07/31/americans-are-far-more-religious-than-adults-in-other-wealthy-nations/>
- Pew Research Center. (u.å.). *Religious Landscape Study, Adults in Utah*. Hämtad 2022-05-19 från <https://www.pewresearch.org/religion/religious-landscape-study/state/utah/>
- Skolverket. (2022, 13 januari). *Vem har ansvar för skolans olika delar?* Hämtad 2022-05-18 från <https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../elev-eller-foralder/skolans-organisation/vem-har-ansvar-for-skolans-olika-delar>
- Subedi, B. (2006), "Preservice teachers' beliefs and practices: religion and religious diversity", *Equity & Excellence in Education*, Vol. 39 No. 3, pp. 227-238.
- The Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints. (2021, 18 nov). The Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints. Hämtad 2022-06-7 från <https://www.churchofjesuschrist.org/learn/about-us?lang=eng>
- The Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints. (u.å). *Topic Brigham Young*. Newsroom. Hämtad 2022-06-7 från <https://newsroom.churchofjesuschrist.org/article/brigham-young>

- The White House. (u.å.) *State and local government*. Hämtad 2022-05-18 från <https://www.whitehouse.gov/about-the-white-house/our-government/state-local-government/>
- U.S. Department of Education. (2021, 15 juni). *The Federal role in Education*. Hämtad 2022-05-18 från <https://www2.ed.gov/print/about/overview/fed/role.html>
- Utah core standards 7-12 social studies (2016, December). *Utah core standards for social studies*. Hämtad 2022-05-19 från <https://www.schools.utah.gov/file/4a897eb8-f6c6-4025-8b7e-6666f10a8dec>
- Van Doorn-Harder, N. (2007). Teaching religion in the USA: Bridging the gaps. *British Journal of Religious Education*, 29(1), 101-113
- Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet, 2002. Hämtad 2020-05-20 från https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf
- Whitehead, A., Perry, S., & Baker, J. (2018). Make America Christian Again: Christian Nationalism and Voting for Donald Trump in the 2016 Presidential Election. *Sociology of Religion*, 79(2), 147-171.
- Zam, G., & Stone, G. (2006). Social Studies Teacher Educators: A Survey of Attitudes Toward Religion in the Curriculum. *Religion & Education*, 33(1), 90-105.

11 Bilagor

11.1 Kontaktbrev

Hi!

My name is Viktor Åkebrand, a student at the University of Gothenburg in Sweden. I'm studying to become a teacher and am now in the process of writing my dissertation which requires interviews. My studies are focused on the Utah education system and how world religions are presented to students. Are you a social studies teacher at the junior or senior level who could spend 20-30 minutes with me via Zoom or any other digital platform? Do you know anyone else that might be interested?

Thank you for your willingness to further my education. I hope to learn much from you.

Please let me know if you have any other questions.

Best,
Viktor Åkebrand
Student

11.2 Intervjuguide

Topic guide

Participation in this research study is voluntarily.

You can at any time withdraw from this study and refuse to answer questions. If so, your questions will be deleted.

Your personal information will be kept confidential and not shared with anyone. You will also be anonymised.

I would like to record this and transcribe this? Do you consent?

About you

- What did you get your bachelor's or master's degree in?
- 2. How long have you worked as a teacher?
- 3. How long have you been with your current school?
- 4. What is the name of the course/s you teach? And what is your current title?

Religious education

- In which courses do you teach your students about religion? Do you teach religion in certain contexts, such as US history? Utah history? Other?
- How many hours would you say you teach about religion during a semester?
- In Sweden, the curriculum states that students should learn about world religions, religion in relation to gender, socio-economic background, ethnicity, and sexuality, different theories of normative ethics and new religious movements to name a few. How is this similar/different to your curriculum? Can you freely choose topics yourself or is it regulated?
- What does the curriculum say about religion as a subject and what is your opinion about the curriculum?
- In Sweden, more focus is put on Christianity than other religions, is this similar to Utah curriculum?

- What are students' attitudes towards religious education?

Educational goals

- What do you think are the most important reasons for teaching religion in the classroom?
- Would you say religion is more important to teach or discuss in some subjects more than others? Why?
- Is there any knowledge, facts, or perspectives that you perceive as extra important that you want the students to learn from your teaching?
 - follow up q: history, present, faith, texts, organizations, theories of religion

Forms and materials of teaching

- Can you tell me what forms of teaching you use when you teach about religion? Is this different from teaching other courses? For example, discussions, reading assignments or lectures.
- What material or course books do you use in teaching?
- Do you use sacred scripture as the Bible or the Quran in teaching? Are there restrictions or rules for the use of such texts in the classroom? Do you use religious objects? Religious material online? Do you invite religious leaders?
- In your opinion, is there a difference in teaching the Abrahamic religions vs Hinduism and Buddhism?

Students' religious identity

- In what ways can students express their religious identity in school?
- Can they actively decide not to take part in certain activities? Is it allowed to wear religious symbols in school? What about prayer?
- Can students' religious identities provide opportunities of difficulties in teaching? Do you adjust your planning knowing your students' religious backgrounds?

Religious practices off campus

- What rules apply at the school regarding the practice of religion off campus during school hours? Bible study clubs, LDS seminary?
- How often are students allowed to leave school property for religious purposes?
- Does this affect the students GPA?

- What are your thoughts on students' ability to study their religion during school hours?
- Does this affect your view of the teaching of these students?

Final question

- Are there any other comments you would like to add?

